

Workshop Bestuurlijke aspecten:

Workshopleiders: Ria Driessen en Mariska Vink – Van Oostveen

Inleiding

Stellingen. In deze workshop wordt aan de hand van stellingen een aantal onderwerpen besproken die te maken hebben met de nieuwe Wro. Vier thema's staan centraal en bij elk thema horen stellingen. Deze worden voorgelegd aan de deelnemers en zij moeten positie bepalen: Ja/ eens en Nee/ oneens. De workshopleiders vragen de deelnemers steeds hun stellingname te beargumenteren.

Aanwezige partijen. Met een korte voorstelronde onder de deelnemers en workshopleiders wordt de workshop geopend. De deelnemers komen uit verschillende gemeenten van de provincie Utrecht. Aanwezig zijn: Renswoude, Woerden, Vianen, Veenendaal, Ronde Venen, Provincie Utrecht, VROM.

Tijdens deze samenkomst zijn vier thema's behandeld: Interne besluitvorming, Bestuur, Burger en Hogere overheden

▪ *Thema 1: Interne besluitvorming*

Met de invoering van de nieuwe WRO zal er een kortere termijn zijn voor de besluitvorming. De interne besluitvormingstermijn wordt verkort naar twaalf weken. Met dit gegeven wordt de volgende stelling aan de deelnemers voorgelegd:

Stelling: *“Onze gemeente kan de kortere termijn aan.”*

Waarom ja

Veel kleine gemeenten wijzen op de voordelen van hun kleinschaligheid. Renswoude geeft bijvoorbeeld aan een kleine gemeente met korte lijnen te zijn. Een kortere termijn kunnen zij daarom ook aan. Bijna alle gemeenten wijzen op goed plannen als essentiële factor om alles op tijd in de Raad te krijgen. Een tweede veelgehoorde factor om de verkorte termijn aan te kunnen, is de vergaderfrequentie van de Gemeenteraad. Dit verschilt nu van eenmaal in de twee weken tot eenmaal in de acht weken. Met een hoge vergaderfrequentie kunnen besluiten sneller en eerder genomen worden.

Waarom nee

Het meest voorkomende argument waarom de verkorte termijn niet gehaald kan worden, is wederom de (lage) vergaderfrequentie. Het traject van het maken en aanleveren van stukken tot het nemen van besluit neemt vaak te veel tijd in beslag. Tevens wordt door de vakantieperiode de besluitvorming vaak ook nog eens stilgelegd. Ook de mondige burger en het gebrek aan know-how worden gezien als vertragend voor besluitvorming.

Mogelijke oplossingen

Niet meer werken met commissies die stukken eerst behandelen en advies geven, maar vaker vergaderen met de Gemeenteraad. De kritiek hierop is dat dit niet altijd zal werken omdat je dan in de Gemeenteraad veel meer debat krijgt en de vergaderingen dan te lang duren. Het Almere-model wordt als goed voorbeeld gezien. Daar vergadert de Gemeenteraad elke donderdag. Door deze hoge frequentie zijn er elke week maar een paar stukken en is het dus veel overzichtelijker. Daarnaast is er zo een snelle doorlooptijd, wat prettig is voor de ambtelijke organisatie. Voor de Raad en de fracties is het alleen wel arbeidsintensief.

Stelling: *“Onze mandaatlijst is tijdig aangepast”*

Waarom ja

Het overgrote deel van de gemeenten geeft aan er op een wijze mee bezig te zijn. Kleine strubbelingen zijn het college dat vaak nog moet beslissen en de bestuurlijke en ambtelijke hobbel.

Bij een enkele gemeente is er al ruim en laag gemandateerd.

Waarom nee

Renswoude geeft aan geen problemen te hebben, maar simpelweg niet met mandatering te werken. De provincie Utrecht zegt er nog niet aan toe te zijn.

Een enkele gemeente zegt dat er nog nauwelijks iets is gemandateerd en wijt dit aan het feit dat er nog veel bevoegdheid bij de Gemeenteraad of B&W ligt en er dus niet zo veel mandaten zijn.

Tijdens één van de workshops komt een vraag van VROM: “Wat moet je doen als je aan de nee-kant staat?” Het antwoord uit de groep: “Goed plannen en het verhogen van de vergaderfrequentie. Dan kom je ver.”

▪ *Thema 2: Bestuur*

Met de invoering van de nieuwe WRO zal de bestuurswijze veranderen met gevolgen voor de gehele interne organisatie.

Stelling: *“Ons college heeft de vrije hand in de uitwerkings- en wijzigingsplannen”*

Waarom ja

Er is vaak sprake van delegatie door het college, echter soms willen ze het bij zichzelf houden.

Waarom nee

Opvallend is dat veel gemeenten aangeven dat de Raad nog een erg dominante rol speelt. Ze hamert te vaak op detail, wil nog te vaak meepraten en zelf besluiten nemen. De bevoegdheid van het college wordt vaak aangetast. Volgens sommigen gebruikt het College de Raad als draagvlak. Volgens de gemeenten zijn deze feiten echter geen probleem. De Raad moet een kans gegeven worden om te wennen aan de nieuwe situatie.

Stelling : “*De portefeuille dienstverlening hoort bij Ruimtelijke Ordening*”

Waarom ja/eens

Veel gemeenten zijn het er over eens dat het daar wel hoort te zitten.

Midden

De aanwezigen vinden het begrip dienstverlening erg groot. Bij veel gemeenten is het zo geregeld dat er voor de burger wel één loket is, maar dat het vervolgens zo kan zijn dat het naar verschillende wethouders gaat. Dit vormt eigenlijk nooit een probleem volgens de aanwezigen. Wel kan het spanning veroorzaken tussen wethouders.

Waarom nee/oneens

Sommige gemeenten vinden dat het bij de ambtelijke organisatie hoort. Dienstverlening is veel meer dan Ruimtelijke Ordening.

▪ *Thema 3: Burger*

De invoering van de nieuwe WRO heeft ook gevolgen voor de burger. Het doel van de nieuwe Wro is o.a. het opheffen van de onoverzichtelijkheid en het verkorten van de procedure voor de burger.

Stelling: “*Nieuwe WRO, de burger merkt er niets van*”

Waarom ja/ eens:

Veel gemeenten zijn het er over eens dat de burger niet veel merkt, maar dat het niet per definitie een probleem is. Van de ambtelijke rompslomp hoeft de burger niets te merken en de gemeenten blijven dezelfde goede bestemmingsplannen maken.

Waarom nee/ oneens:

De gemeenten zeggen dat de burger er zowel in positieve, als in negatieve zin wel iets van de nieuwe Wro gaat merken.

Een paar gemeenten zijn het er over eens dat als de besluitvorming sneller gaat, de bestemmingsplannen sneller klaar zijn en de burger hierdoor eerder persoonlijke besluiten kan krijgen. Het zal toegankelijker worden voor de burger doordat alles via internet beschikbaar en gedigitaliseerd is. Een nadeel is wel dat het de vraag is of de burger het kan ‘lezen’ en begrijpt wat een bestemmingsplan inhoud.

Sommige gemeenten denken dat de burger minder voor elkaar krijgt qua vergunningen. In één van de workshops ontstaat een discussie of de burger er eigenlijk wel iets van moet merken. De tendens is dat het voor de burger niet slecht is als de gemeenten transparanter worden van de nieuwe Wro.

Stelling: “*In onze gemeente is ruimte voor burgerparticipatie*”

Alle gemeenten zijn het hier mee eens.

De burgerparticipatie is van belang voor de eigen efficiëntie van de gemeente.

Je neemt je burgers serieus

De gemeente wint tijd bij de besluitvorming omdat grote bezwaren er dan al in het begin uit kunnen worden gehaald, zodat je minder bezwaren krijgt in de officiële procedure, wat weer nodig is om je termijnen te kunnen halen (veel bezwaren, is veel werk om plannen aan te passen).

Er ontstaat een positieve sfeer.

Helaas worden belangen niet altijd goed afgewogen door de burgerparticipatie.

Waar er bij burgerparticipatie wel op gelet moet worden is dat de gemeente kijkt of de burgers die erbij betrokken worden wel representatief zijn. Het kan ook één goed georganiseerde, actieve protestgroep zijn, terwijl de resterende burgers het wel eens zijn met de plannen van de gemeente.

- *Thema 4: Hogere overheden*

Met de invoering van de nieuwe WRO verandert de positie van de hogere overheid. Zij zal meer moeten overlaten aan de gemeenten en zelf een stap terug moeten doen.

Stelling: *“De gemeente maakt plannen, maar de provincie blijft de baas”*

Waarom ja/eens

De provincie heeft altijd de macht gehad. Sommige gemeenten denken dat men deze cultuur niet zomaar los kan laten. Provincies kunnen kaders stellen en daar kunnen ze heel ver in gaan. Ook al zou de intentie er zijn om als provincie meer terug te treden, gaan de ambtenaren daar wel in mee?

Er wordt vaak terug gekomen op de metafoor van ‘het kind dat puber wordt en het huis verlaat’.

Waarom nee/oneens

De provincie weet goed wat haar grenzen en belangen zijn.

Bij een goede samenwerking tussen gemeente en provincie is er niet het idee dat de provincie de baas is. De gemeente kan dan veel autonomie hebben

De provincie blijft slechts de baas waar het gaat om haar eigen verantwoordelijkheden.

Tijdens één van de workshops blijft het een strijd tussen de provincie aan de ‘nee-kant’ en de gemeenten aan de ‘ja-kant’.

Conclusie van deze workshop over de invoering van de nieuwe WRO is dat men van mening is dat met stappen vooruit en achteruit zal het moeten lukken.